

РЕПУБЛИЧКО ТАКМИЧЕЊЕ ИЗ ХЕМИЈЕ
МАЈ, 2005.ГОДИНЕ
ТЕСТ ЗА VIII РАЗРЕД

Шифра ученика

Пажљиво прочитајте текстове задатака. У прилогу се налази чиста хартија за њихову израду. Поред сваког израчунавања упишите редни број задатка, а резултате обавезно упишите на места која су за то предвиђена у тексту.

Заокружене вредности за релативне атомске масе: $A_r(\text{H})=1$; $A_r(\text{C})=12$; $A_r(\text{O})=16$; $A_r(\text{S})=32$; $A_r(\text{Ca})=40$; $A_r(\text{Br})=80$; $A_r(\text{Cu})=63,5$; $A_r(\text{Na})=23$.

Време израде теста је 120 минута.

Желимо вам успех у раду!

1. Заокружите формулу хидроксида чија 0,4 mol у реакцији са угљеник (IV)-оксидом граде 0,4 mol неутралне соли. Напишите једначину реакције.

КОН $\text{Mg}(\text{OH})_2$ $\text{Fe}(\text{OH})_3$ NaOH

2. Етин добијен у реакцији између 12,8 g калцијум-карбида и воде изреаговао је са одређеном количином брома при чему је добијено 37,2 g производа. Израчунајте број молова изреагованог брома и напишите једначину реакције добијања етина из калцијум-карбида и једначину реакције добијања његовог бромног деривата.
3. По 10 g бензена, хексена, хексана и хексина непотпуно је сагорело при чему је настала чађ. Поређајте у низ ова једињења према повећању количине настале чађи.

4. Заокружите ДА или НЕ.

а) Алкани се употребљавају за добијање пластичних маса и пластичних влакана.	ДА	НЕ
б) Једна од основних супстанци за добијање пластичних маса је винил-хлорид.	ДА	НЕ
в) Реакција за добијање пластичних маса је адиција.	ДА	НЕ
г) Каучук је природна пластична маса.	ДА	НЕ
д) Синтетичке пластичне масе су загађивачи животне средине јер је период разградње једне пластичне кесе око 100 година.	ДА	НЕ

5. Алкан чија је релативна молекулска маса 72, реагује с једним молем хлора при чему настаје само један монохлорни дериват. Напишите:

- а) рационалну структурну формулу и назив алкана,
- б) једначину реакције супституције у којој настаје монохлорни дериват,
- в) назив насталог производа реакције.

6. У смешу која садржи амонијум-хлорид, калијум –хлорид и гвожђе(III)- хлорид, додат је раствор калијум -хидроксида.

- а) Напишите једначине реакција и назначите која реакција није могућа.
- б) У којој од реакција се добија производ који се може одвојити цеђењем?
Напишите назив супстанце која представља талог.

7. На располагању су гасовити хлор, чврсти натријум-хидроксид, концентрована сумпорна киселина и етил-етаноат. Полазећи од ових реагенаса направите метан, натријум-карбонат и 1,2-дихлор-етан кроз четири хемијске реакције. Напишите једначине све четири хемијске реакције.

8. Од датих супстанци изаберите три које улазе у састав козметичких производа (крема за кожу) : глицерол, етанол, ацетон, вода, гликол, сирћетна киселина, соли масних киселина.
-

9. Слово испред података у колони Б упишите на црту поред назива одговарајућег алкана у колони А.

А	Б
2-метил-пропан	а) 72; 4
2,4-диметил-пентан	б) 100; 5
2-метил-пентан	в) 58; 3
2,2-диметил-пропан	г) 86; 2
2,2,3-триметил-бутан	д) 100; 4
	ђ) 86; 3

10. У 100 g раствора плавог камена процентне концентрације 31,9 % додато је 200 g раствора живе соде процентне концентрације 16 %. Колико молова талога је настало у реакцији ?
11. Одредите групу и периоду Периодног система у којој се налазе елементи који се представљају:
- а) Мој други ниво је попуњен, а у трећем нивоу имам половину електрона из првог.
 - б) Број електрона у другом нивоу мог атома одговара другом парном броју.

12. Колико грама раствора натријум-хидроксида чија је процентна концентрација 20% треба узети за сапонификацију 0,3 mol диацил-глицерола ?
13. Алкохол добијен из алкена чија је релативна молекулска маса 56, не може се оксидовати до алдехида и кетона. Напишите рационалне структурне формуле и називе алкена и алкохола.
14. Масна киселина која садржи 11,35 % кисеоника, реагује с раствором брома у угљентетрахлориду. Израчунати релативну молекулску масу киселине и написати њену молекулску формулу.
15. Метале који се представљају датим исказима поређајте у низ према растућој реактивности.
- а) Први метал: „Један од мојих јона наелектрисања $2+$ када реагује са глукозом гради једињење црвене боје у коме је његово наелектрисање $1+$.”
 - б) Други метал: „Мој јон има наелектрисање $1+$, гради базу јачу од живе соде и улази у састав поташе која је главни састојак пепела.”
 - в) Трећи метал: „Један од мојих јона који је бледо зелене боје, непостојане на ваздуху има наелектрисање $2+$ и улази у састав хемоглобина.”

РЕПУБЛИЧКО ТАКМИЧЕЊЕ ИЗ ХЕМИЈЕ - 2005. година
Решења теста за VIII разред

Ознака 1 x број поена значи да се поени не деле. Тражи се комплетно тачно урађен задатак.

	Број поена
1. $\text{Mg}(\text{OH})_2 + \text{CO}_2 \rightarrow \text{MgCO}_3 + \text{H}_2\text{O}$	1 x 3 = 3
2. 0,2 mol Br_2 + две једначине	2+2+2 = 6
3. хексан < хексен < хексин < бензен	1 x 5 = 5
4. а) НЕ; б) ДА; в) ДА; г) ДА; д) ДА	5 x 1 = 5
5. а) $(\text{CH}_3)_4\text{C}$ 2,2- диметил-пропан б) једначина в) 1-хлор-2,2-диметил-пропан	а) 1+1 = 2 б) 2 в) 1 У = 5
6. а) три једначине; назначено да р-ја KCl није могућа	3 x 2 = 6 2 x 0,5 = 1 У = 7
7. $\text{CH}_3\text{-COOCH}_2\text{CH}_3 + \text{NaOH} \rightarrow \text{CH}_3\text{COO}^- \text{Na}^+ + \text{CH}_3\text{CH}_2\text{OH}$ $\text{CH}_3\text{COO}^- \text{Na}^+ + \text{NaOH} \rightarrow \text{CH}_4 + \text{Na}_2\text{CO}_3$ $\text{CH}_3\text{CH}_2\text{OH} \xrightarrow{\text{H}_2\text{SO}_4 \text{ конц}} \text{CH}_2 = \text{CH}_2 + \text{H}_2\text{O}$ $\text{CH}_2 = \text{CH}_2 + \text{Cl}_2 \rightarrow \text{CH}_2\text{Cl-CH}_2\text{Cl}$	4 x 2 = 8
8. глицерол, вода, соли масних киселина	3 x 0,5 = 1,5
9. 2-метил-пропан в); 2,4-диметил-пентан д); 2-метил-пентан ђ); 2,2-диметил-пропан а); 2,2,3-триметил-бутан б)	5 x 1,5 = 7,5
10. 0,2 mol бакар(II)- хидроксида	4 x 1 = 4
11. а) 1.група, 3.периода б) 4.група, 2.периода	2+2 = 4
12. 120 g	1x 4 = 4
13. 2-метил-пропен + формула, 2-метил-2-пропанол + формула	4 x 1 = 4
14 $\text{C}_{17}\text{H}_{33}\text{COOH}$ $M_r(\text{C}_{17}\text{H}_{33}\text{COOH}) = 282$	1 x 3 = 3
15. бакар < гвожђе < калијум	1 x 3 = 3
УКУПНО	70

РЕПУБЛИЧКО ТАКМИЧЕЊЕ ИЗ ХЕМИЈЕ, МАЈ 2005. ГОДИНЕ

ПРАКТИЧНА ВЕЖБА ЗА VIII РАЗРЕД

Шифра ученика :

Задатак 1. У флашицама А и Б налазе се узорци смеша. Помоћу датих реагенаса одредите основне састојке ових узорака.

Заједнички састојци смеша А и Б су: _____ и _____.

а. Помоћу _____ на основу _____ доказано је присуство _____.

б. Помоћу реагенса _____ на основу _____ доказано је присуство _____.

в. Помоћу реагенса _____ на основу _____ доказано је присуство _____.

Једначине реакција ове промене су: _____.

Растворни састојци смеше А су: _____ и _____.

г. Помоћу реагенса _____ на основу _____ доказано је присуство _____.

Једначина реакције ове промене је: _____.

д. Помоћу реагенса _____ на основу _____ доказано је присуство _____.

Једначина реакције ове промене је: _____.

Састојак по коме се разликују смеше А и Б је: _____.

ђ. Помоћу реагенса _____ на основу _____ доказано је присуство _____.

Једначина реакције ове промене је: _____.

е. Према реакцији доказани састојак је _____.

Задатак 2. У епруветама В и Г су органске супстанце.

а. Прецртај **нетачно** у следећем исказу. Неполарна супстанца има густину већу/мању од 1 g/cm^3 што је доказано на основу _____.

б. Поларна супстанца је у епрувети _____ што може да се закључи на основу
(слово) _____.

в. Поларна супстанца реагује са _____ што може да се закључи на основу
(назив) _____.

г. Ова супстанца припада класи _____.

д. Једначина реакције је _____.

Техника рада: _____

Укупно: _____

ЗА ЖИРИ:

РЕПУБЛИЧКО ТАКМИЧЕЊЕ ИЗ ХЕМИЈЕ МАЈ 2005. ГОДИНЕ ПРАКТИЧНА ВЕЖБА ЗА VIII РАЗРЕД

Хемикалије

супстанца А: минерална вода
супстанца Б: бистри тоник
супстанца В: глицерол
супстанца Г: парафинско уље
анхидровани бакар(II)-сулфат
раствор баријум-хидроксид
раствор сребро-нитрат
Фелингов раствор I
Фелингов раствор II
раствор калијум-дихромата

Прибор

- једна реагенс боца за чрсте супстанце
- девет реагенс боца за течне супстанце (једна тамна)
- уводник за гас (цевчица са запушачем - п облик)
- стаклени штапић
- шпиритусна лампа
- плави лакмус
- црвени лакмус
- сталак са епруветама
- шприц боца за дестиловану воду
- пластична кашичица
- крпа
- три водена купатила - заједничка

Оцене технике рада

- ☺ увођење гаса: 1 поен
- ☺ коришћење хемикалија: 0,5 поена
- ☺ радно место: 0,5 поена